

Cwestiynau Cyffredin

Beth yw'r Ymchwiliad i Waed Heintiedig?

Mae'r Ymchwiliad i Waed Heintiedig yn ymchwiliad cyhoeddus annibynnol a sefydlwyd i archwilio'r amgylchiadau pan roddwyd cynhyrchion gwaed heintiedig i ddynion, menywod a phlant a gafodd driniaeth gan y Gwasanaeth Iechyd Gwladol yn y Deyrnas Unedig rhwng 1970 a 1992.

Cyhoeddir Adroddiad Terfynol yr Ymchwiliad yn y Neuadd Ganolog, San Steffan, ar 20 Mai 2024.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth am yr Ymchwiliad ar wefan yr Ymchwiliad i Waed Heintiedig [yma](#).

Sut ddigwyddodd hyn?

Cyn 1992 roedd gan rai rhoddwyr gwaed HIV a/neu Hepatitis C ac arweiniodd hyn at heintio rhai o'r bobl wnaeth dderbyn y gwaed.

Ers 1985 mae'r holl waed a roddir yn y DU wedi'i brofi am HIV fel mater o drefn ac ers mis Medi 1991 mae'r holl waed a roddir yn y DU wedi'i brofi'n rheolaidd am Hepatitis C.

Beth ddylwn i ei wneud os oes gennyf anhwylder gwaedu etifeddol a bod angen cymorth neu gyngor arnaf?

Os ydych chi'n pryderu eich bod chi neu anwylyn wedi cael eu heffeithio o bosib gan wad heintiedig, nau os ydych chi'n poeni am eich risg, gallwch gael gafael ar brawf cartref am ddim ac yn gwbl gyfrinachol drwy Iechyd Cyhoeddus Cymru [yma](#)

Mae'r Tîm Rhwydwaith Anhwylderau Gwaedu Cymru yn y Ganolfan Hemoffilia ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro wedi sefydlu llinell ffôn a chyfeiriad e-bost pwrpasol i gefnogi cleifion a theuluoedd yng Nghymru sydd wedi'u heintio neu y mae cynhyrchion gwaed halogedig wedi effeithio arnynt. Bydd y rhain yn gweithredu o ddydd Llun i ddydd Gwener rhwng 9am a 4pm.

Gallwch gysylltu â'r tîm Anhwylderau Gwaedu Cymru ar:

E-bost: BDNW.InfectedBloodInquiry.Cav@wales.nhs.uk

Ffôn: 0800 952 0055

Fel arall, gallwch gysylltu â Hemoffilia Cymru drwy info@haemophiliawales.org neu drwy eu ffurflen gyswllt ar-lein [yma](#).

Pwy yr effeithiwyd arnynt ac a allwn i fod wedi cael fy heintio?

Gallwch fod yn dawel eich meddwl bod y risg yn parhau'n isel hyd yn oed os cawsoch drallwysiad gwaed cyn 1992. Fodd bynnag, mae siawns fach y gallech fod wedi'ch heintio os oeddech wedi derbyn:

- Trallwysiad gwaed neu gynnyrch gwaed cyn Medi 1991
- Trawsblaniad organau cyn 1992

Cefais drallwysiad gwaed neu gynnyrch gwaed cyn Medi 1991, neu drawsblaniad organau cyn 1992. Oes angen i mi gymryd unrhyw gamau?

Mae'r risg yn isel os ydych wedi derbyn:

- Trallwysiad gwaed neu gynnyrch gwaed cyn Medi 1991
- Trawsblaniad organau cyn 1992

Fodd bynnag, os ydych chi'n poeni y gallech chi neu anwylyn fod wedi'ch heintio gyda gwaed heintiedig neu'n poeni am eich risg gallwch gael mynediad at brawf cartref am ddim ac yn gyfrinachol drwy Iechyd Cyhoeddus Cymru [yma](#).

Rwy'n poeni am drallwysiad gwaed a gefais cyn Medi 1991. Beth ddylwn ei wneud?

Mae'r risg o ddal haint yn dilyn trallwysiad gwaed yn isel iawn ond os ydych yn pryderu am eich risg gallwch gael prawf cyfrinachol am ddim ar gyfer Hepatitis C a HIV gan Iechyd Cyhoeddus Cymru [yma](#).

Mae rhagor o wybodaeth am Hepatitis C ar gael ar wefan Iechyd Cyhoeddus Cymru [yma](#).

Gallwch hefyd wirio'ch symptomau ar Wiriwr Symptomau GIG 111 Cymru [yma](#).

Rwyf wedi cael trallwysiad gwaed yn ddiweddar. Ydw i mewn perygl?

Mae'r holl roddion gwaed yn y DU yn cael eu profi'n rheolaidd am ystod o heintiau posibl, gan gynnwys Hepatitis B, C ac E, a HIV. Mae hyn yn golygu bod y tebygolrwydd o ddal haint o drallwysiad gwaed yn hynod o isel.

Ers 1985 mae'r holl waed a roddir yn y DU wedi'i brofi am HIV fel mater o drefn ac ers mis Medi 1991 mae'r holl waed a roddir yn y DU wedi'i brofi'n rheolaidd am Hepatitis C.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth am ddiogelwch a sgrinio gwaed ar wefan Grŵp Goruchwylio Cenedlaethol Iechyd Gwaed [yma](#) neu ar wefan Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG [yma](#).

A yw'n ddiogel derbyn trallwysiad gwaed, cynnyrch gwaed neu organ a roddwyd nawr?

Mae gwaed a chydrannau gwaed yn cael eu rhoi gan wirfoddolwyr iach, di-dâl ac mae'r risg y bydd uned heintiedig yn mynd i mewn i gyflenwad gwaed y DU yn hynod o isel.

Mae rhoddwyr yn llenwi holiadur iechyd bob tro y byddant yn rhoi ac mae rhoddion gwaed yn cael eu profi bob tro am ystod o heintiau posibl. Mae hyn yn golygu bod y siawns o drosglwyddo unrhyw haint yn isel iawn.

Ers 1985 mae'r holl waed a roddir yn y DU wedi'i brofi am HIV fel mater o drefn ac ers mis Medi 1991 mae'r holl waed a roddir yn y DU wedi'i brofi'n rheolaidd am Hepatitis C.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth am ddiogelwch a sgrinio gwaed ar wefan Grŵp Goruchwylio Cenedlaethol Iechyd Gwaed [yma](#) neu ar wefan Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG [yma](#).

Cyn 1992 nid oedd organau a roddwyd yn cael eu sgrinio'n rheolaidd ar gyfer Hepatitis C ac mae risg fach iawn y gallai organ a roddwyd gan rywun â Hepatitis C ledaenu'r haint.

Rydw i neu anwylyd wedi cael ein heintio, neu effeithiwyd arnom. Pa gymorth sydd ar gael?

Rhwydwaith Anhwylderau Gwaedu Cymru

Os hoffech gael cymorth ynghylch unrhyw faterion a godwyd gan yr Ymchwiliad i Waed Heintiedig, cysylltwch â thîm Rhwydwaith Anhwylderau Gwaedu Cymru yn y Ganolfan Hemoffilia ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro.

Maent wedi sefydlu llinell ffôn a chyfeiriad e-bost pwrpasol i gefnogi cleifion a theuluoedd yng Nghymru sydd wedi'u heintio neu y mae cynhyrchion gwaed halogedig wedi effeithio arnynt. Bydd y rhain yn gweithredu o ddydd Llun i ddydd Gwener rhwng 9am a 4pm.

E-bost: BDNW.InfectedBloodInquiry.Cav@wales.nhs.uk

Ffôn: 0800 952 0055

Bydd y tîm yn ymateb i'ch galwad ac yn darparu cymaint o help â phosibl wedi'i deilwra i'ch anghenion unigol. Byddwch yn cael eich cyfeirio yn unol â hynny at wasanaethau priodol gan gynnwys cymorth seicolegol, cymorth cymdeithasol a chymorth lles. Byddant hefyd yn gallu eich cyfeirio at gofnodion meddygol.

Fel arall, gallwch gysylltu â Hemoffilia Cymru drwy info@haemophiliawales.org neu drwy eu ffurflen gyswilt ar-lein [yma](#).

Cynllun Cymorth Gwaed Heintiedig Cymru (WIBSS)

Nod Cynllun Cymorth Gwaed Heintiedig Cymru (WIBSS) yw darparu cymorth i bobl sydd wedi'u heintio â Hepatitis C a/neu HIV o ganlyniad i driniaeth y GIG â gwaed yng Nghymru.

Ei nod yw darparu gwasanaeth taliadau ariannol symlach, gwasanaeth cyngor lles a gwasanaeth seicoleg a lles i fuddiolwyr Cymru a'u teuluoedd.

Mae Cymru, Lloegr, Gogledd Iwerddon a'r Alban yn rhedeg eu cynlluniau cofrestredig unigol eu hunain. Yng Nghymru, gall unrhyw un a gafodd drallwysiad heintiedig mewn ysbyty yng Nghymru, waeth beth yw eu preswylfa bresennol, wneud cais i fod ar Gynllun Cymorth Gwaed Heintiedig Cymru.

I gofrestru ar gynllun, bydd angen i chi wneud y canlynol:

- Cwblhau ffurflen gais sydd ar gael ar wefan WIBSS;
- Bod y cais wedi cael ei gymeradwyo gan weithiwr meddygol proffesiynol;
- Bod wedi dangos tystiolaeth o drallwysiad a ddarparwyd gan y GIG yng Nghymru cyn mis Medi 1991;
- Darparu tystiolaeth o Hepatitis C a/neu haint HIV.

Os credwch y gallech fod yn gymwys i wneud cais am gymorth, cysylltwch â'r tîm ar 02921 500 900 neu e-bostiwch wibss@wales.nhs.uk.

Mae Llywodraeth y DU yn sefydlu Cynllun Iawndal Gwaed Heintiedig sengl i oruchwylio'r holl hawliadau iawndal perthnasol ar gyfer Lloegr, Gogledd Iwerddon, yr Alban a Chymru.

Wrth i'r gwaith i sefydlu'r cynllun sengl fynd rhagddo, bydd Cynllun Cymorth Gwaed Heintiedig Cymru yn parhau i reoli'r gwasanaeth ac mae yno i'ch cefnogi. Dilynwch wefan WIBSS am ddiweddariadau pellach [yma](#).

Yr Ymchwiliad i Waed Heintiedig

Mae'r Ymchwiliad i Waed Heintiedig hefyd yn ariannu gwasanaeth cymorth cyfrinachol i unrhyw un y mae triniaeth â gwaed neu gynhyrchion gwaed heintiedig wedi effeithio arnynt. Mae hwn yn cael ei redeg gan dîm o'r Groes Goch Brydeinig sydd wedi bod yn gweithio gyda'r Ymchwiliad ers mis Medi 2018.

Gallwch gysylltu â'r gwasanaeth cymorth cyfrinachol yn uniongyrchol drwy ffonio 0800 458 9473 neu 0203 417 0280 ar yr adegau hyn:

- Dydd Llun rhwng 11am ac 1pm
- Dydd Mercher rhwng 7pm a 9pm
- Dydd Gwener rhwng 2pm a 4pm

Mae rhagor o wybodaeth ar gael ar wefan yr Ymchwiliad i Waed Heintiedig [yma](#).

A ddylwn i barhau i roi gwaed?

Gwasanaeth Gwaed Cymru sy'n goruchwylio gwasanaethau yng Nghymru ac mae rhoi gwaed yn un o'r rhoddion mwyaf anhunanol y gallwch ei roi i berson arall.

Drwy roi gwaed, mae'n bosibl y byddwch yn achub bywydau ac yn helpu cleifion â chyflyrau penodol i wella a byw bywyd normal.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth am roi gwaed ar wefan Gwasanaeth Gwaed Cymru [yma](#).